

СКОРочЕННЯ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ПОПОВНЕННЯ СУБСТАНДАРТНОЇ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Білецька І.О.

*доктор педагогічних наук,
професор кафедри теорії та практики іноземних мов
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини*

Словотвір, безперечно, є одним із основних шляхів утворення лексики сленгу та соціальних діалектів і принципово не відрізняється від стандартного словотвору. Спостереження показують, що сленг та соціальні діалекти більш вільно використовують загальномовні способи словотвору, а також мають ряд специфічних словотворчих елементів.

Починаючи з 40-50-х років ХХ століття, спостерігається зростання лексичних скорочень в англійській мові [2, с. 36]. Широке розповсюдження скорочення в субстандартних підсистемах пов'язано з характерною для розмовного мовлення тенденцією до економії мовних засобів.

В загальному скорочення розглядається як спосіб словотворення, в результаті якого відбувається редукція слова до однієї з його частин і виникає нова лексична одиниця, яка відрізняється від вихідної основи не тільки денотативним, а й конотативним компонентом семантики. В результаті скорочення відбуваються не тільки кількісні зміни: скорочене слово не тільки втрачає якусь свою частину, а й завжди відрізняється від свого прототипу за значенням та вживанням. Скорочене слово передає одне з можливих значень прототипу, створюючи тим самим новизну та експресивність, тоді як прототип залишається стилістично та емоційно нейтральним.

Скорочені сленгізми та жаргонізми виникають, в основному, внаслідок скорочення літературних слів. Серед таких розрізняють скорочені слова (62,3 %), аббревіатури (29,2 %) та акроніми (8,5 %). Скорочені слова (вони називаються також “слова-обрубки”) класифікуються залежно від того, яка

частина слова залишається, а яка скорочується [3, с. 23].

Апокопа є найбільш продуктивним типом скорочених слів-сленгізмів (скорочується кінець і залишається початок слова): *bi* (bisexual), *brill* (brilliant), *bro* (brother), *cred* (credibility), *def* (definite), *fab* (fabulous), *hype* (hyperbole), *lib* (liberation), *limo* (limousine), *mob* (mobile), *tab* (tablet), *yup* (yuppie).

Наступну групу складають сленгізми, утворені у результаті скорочення початку слова (афerezис): *do* (hairdo), *catting* (tom-catting), *gator* (alligator), *gram* (telegram), *za* (pizza).

Деякі одиниці сленгу та соціальних діалектів виникли внаслідок перетворення складних слів у прості: *boggling* (mind-boggling), *boomer* (baby-boomer), *buster* (baby-buster), *poping* (body-popping).

Варто мати на увазі, що в процесі скорочення може відбуватися переосмислення. Наприклад, слово *def* (definitive) набуло в соціолекті афроамериканців значення “чудовий” і зараз у цьому ж значенні функціонує також у жаргоні молоді як американського, так і британського варіантів [4, с. 83].

Широко розповсюдженим у розмовних різновидах мови є так званий ініціальний тип складноскорочених слів (абрєвіація та акронімія). Деякі дослідники відносять його до “непередбачених” способів словотворення, оскільки неможливо передбачити, чи всі слова, що складають вихідне словосполучення, стануть частиною нової одиниці, та які саме. За своїми словотворчими можливостями та здатністю до подальшого словотворення субстандартні абрєвіатури не відрізняються від абрєвіатур мовного стандарту [1, с. 112]. Але, на відміну від абрєвіатур літературної мови, що мають офіційно-діловий або науковий характер, розмовні абрєвіатури експресивні та інколи несподівані, оскільки скорочуються побутові, а не офіційно-ділові слова.

Абрєвіатури в нелітературних підсистемах представлені літерними скороченнями словосполучень, наприклад: *AKA* (also known as), *BLT* (bacon lettuce and tomato), *DOM* (dirty old man), *MCP* (male chauvinist pig), *OTT* (over the

top), *QBI* (quite bloody impossible), *VJ* (video jockey). Широке розповсюдження мають також акроніми, які найбільш поширені в жаргоні бізнесу та ділової сфери, наприклад: *yuppie* (young upwardly mobile professional person), *dinky* (double income, no kids), *NIMBY* (not in my backyard), *OINK* (one income, no kids).

Таким чином, перетворення скорочення на один із продуктивних способів словотвору лексичних одиниць субстандартних підсистем лінгвістики пов'язують з аналітизмом англійської мови, а також з прагненням до мовної економії.

Література

1. Беляева Т. М., Хомяков В. А. Нестандартная лексика английского языка. Л.: Изд. ЛГУ, 1985. 135 с.
2. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка. М.: Высшая школа, 1989. 126 с.
3. Garwood C., Gardani G., Peris E. Aspects of Britain and the USA. Oxford, New York: Oxford University Press, 1996. 96 p.
4. The Oxford Dictionary of New Words. Oxford, New York: Oxford University Press, 1992. 322 p.

